چقڵ و درکەکانیان لە لەشی هەورەڕەش هەڵدە چەقاند، لاو لاوەکان دەست و پێی هەورە ڕەشیان بەستبوو خۆیان لە ملی ئاڵاندبوو.

... ئاسکە چکۆل لە هەموو لایەکەوە ڕێنمایی ئەکردن، گوڵە بەڕۆژەکان. بە خێرایی دەنکەکانیان بەرەو چاوەکانی هەورەڕەش ئەهاویشتن.

... هەرچەندە هەورەش قیراندیو ددانە پیسەکانی لێ جیرکردنەوە سوودی نەبوو، ڕۆژخان بە پرچە زێڕینی‌یەکانی‌یەوە لەپشت هەورەڕەشەوە دەرکەوت و پێکەنی.

... هەموو هاواری خۆشیان بەرز بۆوە، وەنەوشەی کورتەبالا بریندار بوو، ئاسکە چکۆل دەیویست دەم و لێوە خرپنەکانی ئەو بلێسێتەوە ماچی بکات.

.. گوڵەکان و هەموو کیسەڵ و گوڵە بەڕۆژەکان و هەموو... هەموو هاوڕێ شەهیدەکانی خۆیان کۆکردنەوەو بەیادی ئەوانەوە، لە سەروی باخەکەوە خانوویان بۆ دروست کردن، تا هەموو دەم بژین و لەیادنابن.

* * *

... بەیانی ئەو ڕۆژە کەڵە شێرە سوور بە دەنگە زولاڵەکەی گۆرانی گوت:

ئەی ڕۆژە سوو[illegible]ەی ئازاد
ڕەنگ و ڕووی [illegible]ە خشانت و،
پرچە زێڕ[illegible]ە سەرمانا پەخش بکە...
ئێمە بەرامبەر بە[illegible]
خوێنی خۆمان لا هەرزانە..
ئەی ڕۆژی سود بەخش،
تا ئەبەد وەدرەوشێ
تا ئەبەد سەرکەوتوبە..
تا منداڵە بچکۆلەکانمان
لە داوێنتا یاری بکەن.

* * *

سزاو پاك بوونەوە

سەلاح عومەر

«ئەوەی جوان و پاك بێ، پیرۆزیشە»
لە زمانی پاڵەوانی یەکەمی چیرۆکەکە

پاش بینەو بردەیەکی زۆر مەسەلە بەوە کرتایی هات کە بۆ یەك بن. بە ڕووالەت وەکو ژن و مێردێکەوە بەسترانەوە. جاران، پێش بە ئەنجام گەیاندنی پیلانەکە بەخەیاڵی هیچ کامێکیان نەدەهات کەوا بەجووتە لە ژوورێکی رازاوە بەتەنێ بەرانبەر یەك دانیشن چونکە هەریەکێ بەجۆرێکی جیاواز لەوی‌تر بیری دەکردەوە، راو بۆچوونیان دەربارەی زۆر شت جیابوو، نەدەگەیشتنەوە یەك. بۆیە جۆرە رقابەرایەتی‌و دوژمنایەتیەك کەوتە نێوانیان، هەریەکێ هەوڵی دەدا ئەوی‌تر ژێر بخاو خۆی ببێتە شۆرەسواری مەیدانی ئەو بۆچوونەی باوەری پێیەتی، رۆژێ لە ڕۆژان یەکتریان خۆش دەویست ئا، بەڵام هێندەی پێ نەچوو رقێکی ئەستوور لە شوێنی خۆشەویستی‌یەکەیان ڕوا. ئەگەر جێبەجێ کردنی پیلانێکی

ئاپ‌کانەو شیتانە نەبوایە مەحاڵ بوو، بۆ مەبەستێکی وا لێرە کوبنەوە. هەنووکەش هەروان، ئیمشەو شەوی یەکەمیانە، ئێوارە بە شێوەی عادەتی خزم و برادەریان بەری کرد. بێ دەنگ بەرەو ژوور بوونەوە. هەتا لە دەرەوە بوون هیچ شتێکی نائاسایی لە رووخساریان نەدەخوێندارییەوە، بەلام هەنووکە، لەوەتەی هاتوونەتە ژوورەوە، بەجۆرێکی سەیر خۆیان لە یەکتر گرتوە، لێك مۆر بوونەتەوە، پشلە ئاسا لێك دانووساون. هەر بزانە بینەقاقای یەکتریان گرت، جاری زۆر لێك نزیك نەبوونەتەوە، نێوانیان چەند مەترێکەو وا بەرەبەرە کەم دەبێتەوە، پێ‌دەچێ پاش کەمێکی‌تر رووداوێکی جەرگ بڕ، تەرو ووشکی ئەم شەوە پیرۆزەیان هەڵبلوشێ، مەرگەساتێ روودەدا، لەوانەیە ئێرە ببێتە گۆرەپانی زۆرانبازیەکی زۆر ناهەموار، تاخوێن نەرژێ، دژایەتی نێوانیان کوتایی نایێ‌و رەگ و ریشەی برین و ئاسوری ئاپاکی چەند مانگی لەمەوبەریش هەڵناکێشرێ. کەوابوو، ئەوسا تای تەرازووی بوون و گەورەیی یەکێکیان بەرەو ئاسمان هەڵدەکشی. ئەوەی دوێنێ لەژێرەوە بوو، ئیمشەو بەرەو سەرەوە بەرز دەبێتەوە، ئەوەی لەسەرەوەش بوو، ژێرەو ژێر رووەدەچێتە خوارێ. نۆبەی ئەوی ترە ویستی ووردوخاش بکرێ. «بۆ ئەوەی هاوکێشەی نێوانیان یەکسان بێ پێویستە هەردوو جەمسەری تاوان و سزا یەك بگرنەوە»

«پیاوەکە» ئاگای لێ‌نی‌یە چ قورێکی خەستی بۆ گێراوەتەوە، لە گوێی گادا نووستوە. بیرو هۆشی هەمووی لە خاڵێکی دیارکراو کۆبۆتەوە، دەیەوێ زوو بگاتە مەرام و ئارەزووەکانی بگەیێنێ. خەون بە راکشان و لەزەت وەرگرتن و گەوزاندنەوە دەبینێ. دەماری شەهوەت سواری سەر دڵی بووە، چاوەڕێ‌یە بۆ جاری دووەم پیاوەتی خۆی تاقی بکاتەوە. تامی هەنگوینی کردوە. وا دیارە هێشتا زۆری ماوە تێربێ. وا دەزانێ هەموو جاری مەسەلەی وا بەئاسانی وەدەست دەهێنرێ‌و زوو دەبڕێتەوە. بەلام خۆ لە هەموو هەوران هەر ناباری. تازە ئەو بابی مرد. بشمرێ. وەك ئەوجاری بۆ رێك ناکەوێتەوە. ئیمشەو بارودۆخ زۆر گۆراوە. دوێنێ‌و پێرێ‌و چەند مانگێ لەمەو بەر شتێکی تر بوو. چونکە ئەو مرۆڤەی ئەوسا پیلانێ وای لێ‌کرد بچووك بێ هەنووکە گەورەیەو هێزو تینی ئازایەتی هاتوتەوە بەر. زۆریشی نەماوە شالاوێکی مەردانە بنێ‌و دوو دۆشاو تێکەڵ یەکتر بکا.

مرۆڤێ بیەوێ، بەهێزو گەورەش دەبێ. جاری وا هەیە پاڵەوانێکی بەجەرگیشی لێ دەردەچێ.

«پیاوەکە» خەریکە لە خۆشیان بزەی دێنێ‌و سمێڵ بادەدا، کێچ کەوتوتە لەشی بۆیە سات ناساتێ، لەوێ هەڵدەستێ‌و لەوێ دادەنیشتەوە، توتکە ئاگرێ تا خۆی بە فەتارەت دەدا. دەیەوێ زوو بگاتە مەرام. بە بیروباوەری خۆی دەچێ‌و پێ‌دەکەنێ‌و دنیا بەهی خۆی دەزانێ، وا دەزانێ هەر ئەو لەم دنیایەدا سەرکەوتنی وەدەست هێناوە، کوایە زیرەکی‌و زۆرزانی وای لێ کردوە ئەو پیلانە نەگریسەی بەکار بێنێ، گوایە زیرەکانە توانیویەتی جوانترین و بە فیزترین کچی ئەم شارە دەستەمۆ بکا. نەك هەر تەنها جەستەو لەش، بەڵکو بیروباوەرێکی ناموشی ژێرەو ژێر نقووم کردوە، لەمانە پتر بیر لە هیچ شتی‌تر ناکاتەوە، بۆ بیر لەشتی دوور لە سنووری ئیمشەو بکاتەوە، ئەگەر وابکا دەبێ ئارەقەی شەرمەزاری‌و زەلیلی بە نێوچەوانی بێتە خوارێ، ئاخر بەر لە بەئەنجام گەیاندنی ناپاکی‌یەکەی سفرێکی پاش ژمارە بوو، کەس بە سەگی بەردەرگاو سەر گوفەکانیشی قبوڵ نەدەکرد، ئەو کات خۆشی لەو باوەڕەدا بوو کە پیاوێکی کەم و نزم و بێ‌بایەخە، چونکە بە دەیاها جار بۆ ئەم بەژن و باڵایەی هەنووکە وا بە نزمی لێی وورد دەبێتەوە، کرنوشی دەبرد، وەکو سەگ لێی دەپارایەوە تا پەیمانی ژوانێکی پێ بدا. ئا ئەو بەژن و باڵایە رۆژێ لەرۆژان لەبەر چاوی وەکو نەلیسمێکی قفل دراوی لێ هاتبوو، هێندەی هەوڵی دەدا بۆی نەدەکرایەوە، بە مەزەندەی خۆی لەبەری هەڵدەلەرزی‌و بە سوپەرمانی تێ‌دەگا. وا نەبوایە بەپێی خۆی نەدەهات لێی بپارێتەوەو دەستی ماچ بکا تا رازی بێ ببێتە ژنی. وا دەزانێ ئەگەر ئێستا بیەوێ وای لێ‌دەکا هەست[illegible] پێلاویشی ماچ بکا.

(وام لێ‌کرد ئەو مەجبوری من بێ[illegible]پارێتەوە، تۆڵەی ماندووبوونی خۆمم لێ‌کردەوە، دوو[illegible]ەوەندەی ماندووبوونی خۆم بەولاو بەم لادا هێنام و بردم. هەوەڵ جار کەرو ئێستر بووم، خۆم لەبەر چاوی سووك و ریسوا کردبوو، چەندەها جار لێی دەپا رامەوە، دەمویست بە رێ‌راست دەستەمۆ بێ. بەلام بێ سوود بوو، ناچارم داوێکم بۆ دانایەوەو پێم وەکرد. لغاوم کرد، قەراسەم لە ملی هەڵکێشا. هەنووکە کوێم بوێ بەرەو ئەوێ رایدەکێشم، چوارپێ!! هەقمە بە کەری بشوبهێنم، چونکە ئەوەی ئەو دەیکرد چ ئادەمیزادێ خەیالیشی

بۆی ناچێ. ئاخر چ مێشکێ ئەوە وەردەگرێ: «خۆشم دەوێ بەڵام شووت پێ ناکەم. من شوو ناکەم، دەمەوێ بۆ هەمیشە پاك بمێنمەوە.»

دە توخوا وەرە سەرت سور نەمێنێو مەشێوێ، زۆر سەیر بیری دەکردەوە، ئاناسایی رەفتاری دەکرد، دەتگوت لە دنیایەکی ترە، کەسیشی پێ راست نەبوو، تەنها خۆی نەبێ. گاڵتەی بە ئێمـەمـانـان دەهـات، بە شێتی بە رووتـدا هەڵدەشاخاو پتر پێیدادەگرت، کە باوکی نەتوانێ پەشیمانی کاتەوە، ئەی کێ دەتـوانێ؟ ئەوەی کوێـرانـە بە دوای شتێکی نەبـوو بگەرێ، دەکـەوێتـە بن گۆمێکی لێل و بزر دەبێ. ئێمڕۆکێ باوەری بەشتی پڕوپـــووچی بێمـەعنـای وەکـو پاك بوونـەوەو رۆح، رەبەنایەتی هەیە، ئێمڕۆ مرۆڤ بە عەقل بیردەکاتەوە، بە دڵ و دەروون بیر بکەیەوە، لەنیوەی رێ عارد هەڵدەلوشێ.

پیـاو یا دەبێ خۆی لەگەڵ بارو دۆخی کۆمەڵگا رابێنێ یا دەبێ بچێ بەتەنێ دوور لە ئاوەدانی بژی، بەڵام ئەو دەیگوت: «لـێرە دەژیم و تێکـەڵ هیـچ شتێ نابم، خۆم دوورەپـەرێـز گرتووە، نامەوێ لە هەر شتێ پەیوەندی بە شارستانیەتەوە هەبێ نزیـك بمـەوە، نامـەوێ ببمـە بورژی‌و ئامێر.» ئاخر نابێ لێرەیی‌و نەبیە بورژی‌و ئامێر، شتێ هەموو دەمێ لەبەر چاوو لەگەڵت بژی بێشکە کارت تێ دەکا. ئەگەر نارازی برۆ لە کۆخێکی ڕووت و قووت بژی، کەس نەتگاتێ، هەرشتێ بۆنی شارسـتـانیـەتی لێبێ بۆنی مەکـە، برۆ بە گۆشـەگـیری لەناو ئەشکـەوتێکی تاریـك ونـووتەك تا تەمەنت ماوە بەسەر بەرە، ئێمرۆ پاکی نەماوە، هەموو شتێ تا بینەقاقا نقومی ناو قوڕو چلپاوبووە، هەموو شتێ ڕەشە.

ئەمن ناتوانم وەک ئەو دەلێ بژیم، ئەو کۆشك وخانوو بەرەو کەرەوێت و س... خواردنــە خۆشـە چۆن بەجێ دێلم. ناتــوانم، پێم ناکر...، فێربـوویمـە، بە نان و ئاوی ڕووت ووشــك دەبمـەوە، کێ دەتـوانێ لەسـەر عاردێکی ڕووت و رەق وتەق بنوێ، لەتاریکی نەتوانێ هەنگاوێ باوێ، کوێرانە بجولێتەوە، سەرمای زستان بێسۆبە تەنها بە سووتاندنی دارو هاوینان بێ موبەریدەو پانکەو تەلاجەو موجەمیدە بژی، ئەوە چ ژیـانێکە، ئەوەی پێی دەکرێ بابچێ بۆخۆی وابکا، من نایکـەم، پێـم ناکـرێ. زوو بیرم لە حاڵ و وەزعـی خۆم نەکـردبـایەوە هەنووکە لە دنیایەکی تر بووم، ئاخر یا دەبوایە تەرکی دنیاکەم گۆشەگیرو رەبەن، وێڵ و سەرگەردان لەناو چیاو چۆلان بخولێمەوە، یا دەبوایە خۆم بکوژم، لەناو گۆڕیش کرە تێم دەئالا. خۆ کەر نیم!! لە تری سەش دەچووم و کەسیش باڵا زراڤە نەعلەتی بۆ رەوانە دەکردم، چەندەهاش دەیانگوت گێل و کوێرفام بوو، ئێمرۆ کێ لە پێناوی کچ و ئافرەت خۆی بە فەتارەت دەدا.

ئافـرەتێکی سەیرو خەیاڵ بڵاوو سەر لێشێواو بوو، سەد قورئـان دەخۆی ئەجندە چووتە بن باڵی‌و شەیتان نەقیزەی لێ دەدا، بەم جۆرە بیرکـردنـەوەو رەفتـارانـە گرفتـار بێ، ئاخـر سەرپێچی کردنی یاســای سروشت و ژیــان و کتێبی ئایینی‌و پێغـەمبـەر شتێکی گاڵتـە جاری نی‌یە، سەر شێتی‌و لە ئایین وەرگەرانە، پیاو کافر دەبێ، کافر بوونە. ئەو نەگریسە خۆ بایی تۆزقاڵێ باوەری لە لەشدا نەمابوو، ئەوانەی لە دین وەرگەراون چۆن هەڵس وکـەوت دەکەن ئەویش وای دەکرد. گاڵتەی بە زۆر شتی ئێمـە دەهـات، هەروەکـو ئەو لەناو کۆمەڵگایەکی یوتـوپیایی بژی، بە کورفام و گێل و کەرو نەخۆش و پیس و ناپـاکی لە قەڵـەم دەداین. دەیگوت (ئێوە ئاژەڵن، ئاوەگڵن. ماری هەشت سەرن) وەتدەزانی لە ئەوروپا گەورە بووەو لەوێ پەروەردە کراوە، تۆ بڵێی ئەوەی لەوێ پەروەردە بێ وەکـو ئەوی لێبێ. کورە وەڵڵاهی باوەر ناکەم، ئاخر هیچ ئایینێکی پیرۆز ئەم جۆرە ئادەمیانە قبول ناکا، لە هەندەرانیش جێی نابێتـەوە، ئەوەی گاڵتە بە عورف و عادەت بکا، سەرەرۆیە. سەرکێشە، جێو بالینگانی لەسەر گۆفەکان فرێ دەدرێ.

یاسـایێکی سروشتی‌و ئاسـمانیـە، ژن و پیاو بۆ یەك بن و پێکەوە بژین، جووت بن و زاوزێ بکەن. باوەرناکەم لەوەتەی مرۆڤـایەتی خولقاوەو مرۆڤ لە دایك بووە، شتی وا بووبێ. ئافرەتێ بە نزیك بوونەوەی لە پیاو پیس و ئاوەگڵ بووبێ. لە کتێبـــانیش شتی وا نەنـــووسراوە. ئەوەی وا بڵێ لە ژیــان نەگـەیشتـوە، زەوق مردوە، ئادەمیزاد نی‌یە، ئامێرە، رۆبۆتە. ئارەزوو و هەست و ویست و مەرامی سەهـۆڵ بەنـدکـراوە. ئەوەتا ئاژەڵیش ئەو غەریزەیەی هەیە، زیندەوەری بچووکیش. کرداری جووت بوون، تەوژمــی لەزەت و شەهــوەتــی پێ دەبـەخشێ. بەڵام ئەو بێبـەختە شتی وای بە کفرێکی زۆر گەورە دەزانی.

(پاك و پیرۆز، وەکو منداڵێ تازە لەدایك بێ، وەکو بەفری

سبی پیش ئەوەی بکەویتە سەر زەوی، بۆ هەمیشەو تا دواین چرکــە لە تەمــەن وا دەبم. بیر لە شووکــردن ناکــەمــەوە، دەست گەمەو ماچ وموچ و خۆ لێك خشاندنیش دەرچوونە لەو بیردۆزەی باوەرم پی‌یەتی. بە دەست من بێ ناهێلم کەسێکی تریش لەم سەر زەمینــە بە جۆرێکیتر بجولێتەوە، با هەموو کەس. ئافرەت و پیــاو، من ئاسا بن، با بە درێژایی تەمەن دوور بن لە یەکترو یەکتریان خۆش بوێ با لە ناوەوە یەکتریان خۆش بوێ. بە رۆح لێك نزیك بنەوە ئەمە بەسە، با هەموو کەسێ ببێــە پێغــەمبــەرێ. من ئەفلاتونم بۆیێ خۆش دەوێ چونکــە وا بیری دەکردەوەو باوەری بە خۆشەویستی‌یەکی لەم بابەتە هەبوو. دیکارت لە هەمان کاتدا هێنای شتێکی پیرۆزی ی بەخشیــوم. دەتــوانم وتــە بەنــرخــەکــەی بەم جۆرە لێك بدەمەوەو وای لێبکەم.

(جوان و پاکم کەواتە پیرۆزم، پیرۆزم کەواتە هەم) ئەگەر بوشم بلوێ. حەنەبەی گەورەو زۆر فراوان لە بەفر دروست دەکەم، مەخلوقاتی ئەم سەرزەمینەی هەموو تێ‌دەئاخنم، تا پاك نەبنەوە دەریان ناهێنم. بە ئاوێکی پیرۆز یا دەرمانێکی وەکو ئەو دەرمــانــەی کە مریــەم بۆ پیرۆز کردن و پاك کردنەوەی عیسا بەکــاری هێــنــا. هەرچی بێ، زەیت، یا بەشێــوەی مەرهەم، هەمــوو مرۆڤــایــەتی دەشــۆمــەوە، پاکیــان دەکــەمەوە، چونکە ئادەمیزادی ئەم سەردەمە، وانەبێ پاك نابنەوە)

هەنــووکە ئەمن ئەم قسە بێ دەربێ قۆرانە بە قورۆشێکی سووتاو ناکرم. . تەنها سەرم بۆ رەلەقاندو، تێ‌ی نەدەگەیشتم، وتەی ناو کتێبان بەچی دەچێ، کرداری لەگەڵ بوایە. . . ئێ، ئەگەر راستی دەکرد بۆ نەدەچوو، لە گوندێ لە شارۆچکەیێ، لەسەر ترۆپکی چیایێ بژی، بەو خوایە واشی بکردبایە دوو رۆژی پێ نەدەچوو باشیان دەناسم، کەس نی‌یە بەدوای کڵاوی بابــردوو بکــەوێ ژیــان لە خۆی تێك بدا. هەموو نایلۆنن، بەئــەتــەکیەت نەبێ ناجولێنەوە، خواردنی چاك نەبێ ناخۆن، نوێنی گەرم نەبێ نانــوون. باخچــەو گوڵ و گوڵــزار نەبێ دانــانیشن. ئەویش یەکێکــە لەو هەمــوو مەردوومــە، خۆ لە چاخەکانی پێش زایین دانازیین، دنیا گۆراوە، ئیمرۆ ئامێر ئاسا دێن و دەچین. من لەچی دابووم و بۆچی هەولم دەدا، ئەو بە چ جۆرێ وەلامی دەدامــەوە، پاك بوونــەوەو پیرۆزی چی‌و تەرەماشی چی؟ هەموو شتێ لەکاتی خۆی باوی هەیە. بەفر سپی‌یــە بەڵام تیشکی رۆژ دەیتــاوێنتەوە، گوڵ پاك و جوان و بۆنداره بەڵام وەرزی خۆی هەڵدەوەرێ.

«جەستەی ئادەمیزاد دەستی لێبدرێ، دەپووکێتەوە، سیس و لاواز دەبێ» ئەوە قسەی قۆرە.

گوایە بەلێك نزیك بوونەوە خانەکانی لەش یەکیان ئەوی تر دەخــوات، ئەگەر وایە بۆ ئەو هەموو حەشاماتە لەسەر بستە خاکێ پێکــەوە لەدایــك بووینــە، بۆ ئافرەت ئافرەتەو پیاویش پیاوە، کەوایە بۆ هێشتی لێرە لە دایك ببێ!. کەنیــساو ئایینی مەسیح بۆ رەبەنایەتی بە شتێکی پیرۆز دادەنێ‌و پەیرەوی دەکا؟ چونکــە بە نزیــك بوونــەوە لە خوای دادەنێ. تەرکی دنیا بۆ نزیك بوونەوەیە لە خوا، خۆ بۆ مەرامێکی بێ سەروبنی وەك ئەوەی ئەو دەیگوت نی‌یە.

وەختی خۆی «بــەرسیسی عابیــد» چوو، لە ئەشکــەوتێ، دوور لە ئاوەدانی خوا بپــەرستێ، چەنــدەها ساڵ بە زیکرو پارانەوە خەریك بوو، ژیانی خۆی بۆ شتێکی پیرۆز تەرخان کردبوو، هەتا شەیتانی بە فروفێڵ لەرێ‌ی وەرگەراند. تاوانی وای پێ‌کرد چ ئاژەڵێ ئەوە ناکا. یەك و دوو وەرگەرا، لە هەموو شتێ بوو، لە دین و دنیــاش بوو، ژیــانیشی بە فیرۆ چوو، ئەوەی کردی هەمــوو پاکی‌و خواپەرستی‌یەکەی سریەوە، هەتا سوجدەشی بۆ شەیتان برد. خۆ تۆ «بەریسی عابید»نی. خۆ لە سەدا یەکی ئەویشت نەکــردوە، بۆ جاران هێنــدە بە خۆتــەوە دەنازی؟ ماڵ کاوڵ من نەبام و ئەو داوە نەبوایە هەنووکە تۆش سوجــدەت بۆ شــەیتــان دەبرد، تۆم کریەوە، لەناو ئۆقیانۆسێ دەرم هێنای کە نە سەری هەبوو نە بن، [illegible]ێشکت حەسایەوە، ئەوانــەی دەوروبــەریشت حەسانەوە، [illegible] هەتاهەتایێ نازی، نەمــرەنی!! ماوەیەکی کورت و کەمە، [illegible]خۆشی بژی، بێ‌دلی خۆت مەکە، چیت حەز لێ‌یە بیخۆ، [illegible]چ دەبینی تامی بکە، ئاقیبەتیان هەر بستە خاکێکی قوڵ [illegible]راوی نوتەك و تەنگە. لەشــیان دەرزێ‌و کرم دەیخــوا، جا کەواتــە بۆچ ئەو لەشــە نازدارەت لەسەر عاردێکی رەق و تەق رابکشێ؟ بەژن و باڵای وەکو تۆ پێویستە لەسەر ئاوریشم درێژ بکرێ‌و لەناو باخچەو لەسەر مافووری کاشانی‌و کۆشکی خاوەن شکۆیی هات وچۆ بکا.

ئەویش ئەوە قبول بکا، ئەمن ناهێلم، جوانی‌و لەش و قژی وا دارو دیوار لە باوەشی بگرن، باوەشی من چیەتی، چ جێ

خۆشتر لەوە هەیە لەسەر سنگ و مەمکی یەکتر بخەوین، پێکەوە بخۆین و پێکەوە درێژبین و پێکەوە یاری‌و دەست بازی بکەین، یا بێ لە باوەشی من بخەوێ، یا بێ سەر بە سنگی من بکاو قژی بەسەر هەردوو لامدا پەرش و بلاوبکاتەوە، ئەمن تێناگەم ئەو گۆشەگیری‌و تەنهایی‌و رەبەنایەتی‌یە چ لەزەتێکی هەیە، دە توخوا کامە ژیان خۆشترە، لە نێوان چوار دیواری تاریك یا وەکی تر، بێ‌شکە ئەو ژیانی رەبەنایەتی بێ خۆشترە، بەلام من نەء، ئەمن چونم حەز لێ‌بێ وا دەژیم، بۆ لە فرسەتان بازبدەم، ئەوەی بمەوێ دەیکەم، ئەوەی بمەوێ وەدەستی دینم، هەمووشتێ دەکەم، من وا لە ژیان دەگەم دەمویست فێری ژیانی کەم. پێلەقەی لە بەختی خۆی دەدا، جارێ ماویەتی، بەلام لەمەودوا، لەم‌شەوبەرەو دوا دەستی پێ‌دەکەمەوە، فێری دەکەم چۆن بۆ خۆی بژی، دەزانم هێشتا لەزەتی لە جووت بوون نەبینیوە، ئاخر جاری یەکەم ئاگای لێ‌نەبوو، لە حەوت خەوان بوو، دەی دەی لەمەوپاش، تازە بۆ یەکین، پێکەوە ژیانی داهاتوومان بەسەر دەبەین. نەمگوت ناهێلم بۆ کەسێکی‌تر بێ، هەر بۆ منی‌و بۆ من بووی، بەهەلەدا چووبووی واتدەزانی پیاوێکی زۆر بێ دەسەلاتم و هیچم لە دەست نایێ، ئەوە بۆم دوپات کردیتەوە، بێ هێز نیم و ئەوساش بێ‌هێز نەبووم، مەسەلە لە جێ‌یەکی تر بوو، ئەوسا منیش وەکو تۆ بیرم دەکردەوە، سەرلێ شێواو بووم، بەژن و بالات کوێری کردبووم، قازانج و زەرەری خۆم نەدەزانی، تا ئەو کاتەی لە هیکرا بۆم دەرکەوت بە پیاوم نازانی‌و پێم رادەبوێری، کە زانی... دروم لەگەل دەکەی‌و خۆشمت ناوێ، بیرو رام گۆرا، بریا...ا بە هەر شێوەیەك بێ ژێرت بخەم، بە هەرچ رێگای... رنگە نی‌یە، مادام بۆ من بووی ئەوە وادەزانم دنیا ...ی منە، خۆ نەمهێشت بیروباوەرەکانت بەسەر ئارەزووەکانم سەربکەوێ، خۆت لەسەرەوە دەبینی‌و منیش لەژێرەوە، بە پیاوت نەدەزانیم، باشە لە چیم کەم بوو، گێل و ناشیرین، نیسك گران، کورت و درێژ، باریك و قەلەو، ئەوەتا جوان لێم وورد بەوە، دەزانم ئەوانە هیچ نەبوون، بۆ ئەوانت نەبوو، بەلکو روح گەورەو هەوا بەرزو بەفیز بووی، واتدەزانی تۆ مەخلوقێکی پیرۆزی‌و نابێ کەس دەستت لێ‌بدا، تۆ وەرە بەشەر، ئەوەندە باوەرت بە بیروباوەرێکی بێ‌سەروبن هەبێ، رۆژێ چەندەها جار لەسەر سەرەرۆیی خۆت بەگژ خەلکدا دەچووی، دلی هەزارەهات دەرەنجاند، خۆ خەلك لە دارو بەرد دروست نەکراوە، هەموومان وەکو یەکین، راستە تۆ جوان بووی، لەوان شوختر بووی. بەلام پیروزتر نی. دۆست و ناسیاو برادەرت هەموو بە هیچ دەزانی، لەگەل (تری!) خۆت نەدەحەوایەوە، توخوا ئەوە پیاوەتی‌یە یا ئازایەتی، ئەوەی تۆ لەگەل باوکتت دەکرد منداڵیش نایکا. ئەو ئازارەی تۆ بە باوکت دەگەیاند مەگەر گورگ بە مەری بگەیێ، باوکت لەبەر سەرپێچی‌و سەرەرۆییت رووی نەبوو بێتە ناو خەلك. هەر رۆژێ ناوو ناتۆرەیەکیان بۆ دەدۆزیەوە، دایکی رەحمەتیشت لە داخی تۆ سەری نایەوە، یەکێکی‌تر بوایە رۆژێ بە دەیەها جار دەچوو دەستی ماچ دەکردن. ئەمن نەبام باوکت حاشای لێ دەکردی، شوکری خواو من بکە، لە وون بوون رزگارم کردی، ژیانم بۆت کریەوە، دە بۆخۆت ئەوجا بزانە چۆن بژی!

دەتۆ وەرە تەنها شەوەك، پترنا، بە رەزامەندی خۆت لەگەلم بخەوە، ئەوسا قەدری عافیەت دەزانی، دەزانی تامی ژیانی بە جووتە چەندە خۆشە!!

ئاخر لە چ زەمانێکا دیوتە دوو کەس یەکتریان خۆش بوی‌و نەیانەوێ بۆ یەك بن، ئەوا شیرین و فەرهادو ئەوا لەیل و مەجنون و خەج و سیامەند، هەزارانی وەکو ئەوانیش، کێ بەوە رازی‌یە دوو کەس، ئافرەت و پیاوێ یەکیان خۆش بوێ تەنها دوور بە دووری، جا توخوا خۆشەویستی وا چ تام و لەزەتێکی هەیە، جگە لە سووتان و خەم و دووری، بۆ تۆ تەنها بیر لە بیروباوەری خۆت دەکەیەوە؟! ئەی ئەو ووتە بە نرخانە چی لێ‌دەکەی کە لە دێر زەمانەوە، خەلك وەکو شتێکی پیرۆز گوێیان بۆ رادەگرێ، ئەفسانەیین، ئەفسانەیی نین، چ هەقیان هەیە، خۆ فێنکی‌و ئارامیەکیان پێ دەبەخشن. توخوا کام ووتە بە نرخ ترە (سووتان و عەشق و ئاگر تێ‌بەربوونی بێ ئامانج)یان (جاران ژن و پیاو یەك پارچە بوون پاشان لێك بوونەتەوە، بۆیە هەنووکەش بەدوای یەکتر دەگەرێن تا ببنەوە یەك) وا دیارە لەبەر ئەوەشە من بە دوای تۆدا وێل و سەرگەردان بووم. بێ‌ئۆقرە دەسورامەوە، ماندوو و مردی بە دواتدا دەگەرام، تا بتگرمە باوەش و ببمە تۆ، ئەگەر وانەبوایە بۆخۆم لێم پال دەدایەوە چ خۆشم تووشی ئەو هەموو گیرمەو کیشەیە نەدەکرد. خەریك بوو بۆت شێت ببم، وەکو ئەوانەی بە شێت

بوونت دان. کەچی تۆ هەر گوێشت لێنەبوو، سیحرباز، شەیتان، ئەوەی چاوی پێت بکەوێ دەمودەست عاشقت دەبێ، چاو تروکاندنێکت بەسەر بۆ ئەوەی هەزارەها بەسەرگەردانی دەشت و کێوان بکەی. منت وەکو پووش، ئاگر تێبەردا، دەنکە گەنم ئاسا هاریمت، وشکت کردمەوە، بە قسەیەك هەڵتدەپەڕاندم، گوایە منت خۆش دەوێ. هەر بە قسە وابوو دەنا گاڵتەت پێدەکردم، درەنگ بۆم ڕون بۆوە، ماوەیەکی زۆر لە گوێی گادا خەوتبووم، دەنا هەر زوو پیلانەکەم بەئەنجام دەگەیاند، خۆم وا نزم و ریسواش نەدەکرد، داوێکی چاکم بۆ نایتەوە، دە... هەنووکەش لە ژێرەوە بووم، بەڵام هەنووکە خۆم بە پیاو ئازاو گەورە دەزانم، لەوساوە حەساومەتەوە. خۆش بوو کە دەهاتی، بە جۆرێکیتر دەدوای‌و ئیتر بابەتی جارانت دووبارە نەدەکردەوە، بەشێوەیەکی تر دەهاتیە پێش. منیش کەیفم بەخۆ دەهات. گرانم دەفرۆشت، وام لێکردی دەستم ماچ بکەی، ئەدی ئەوە زیرەکی‌و زۆرزانی‌و گەورەیی نییە، هەم تام و لەزەتم لێ وەرگرتی هەم ژێریشم خستی. تۆ ئاگات لێنەبوو چ بەزمێکم پێکردی، کە تەواو بووم پێم عاردی نەدەگرت، خەریك بوو بەرەو ئاسمان بیمەوە، بەرز بوومەوە، گەورەتر بووم. هەنووکەش بەرزم، گەورەم، تازە دۆڵ دراو تەقەی برا، تۆ دۆڕاندت، من بردمەوە. هەنووکەش حەزم لێیەتی، ئاخر جوان و شۆخی‌وا خۆش مەشرەبە، پیاو سەرخۆش دەکا. پیاو بە دەست خۆی نییە شەوو ڕۆژ دەم بنێتە گیانی تیر نابێ. وەختە بۆی شێت بم، کچێ دەی دەی قابیلە چی بووە، ئەمن دە ئەوەندە بە قەدەر ئەزیەت و ماندووبوونی تۆ، ئەزیەت و ماندووبوونم دیوە، پاك لە پاك، هەردووکمان وەکو یەکەین، بمتوانیایە هەر زوو وازم لێدەهێنای، ئەدی ئەو هەموو کێشەیەم بۆچی کردوە.

(ئەو دەمەی زۆرم حەز لێتە، زۆری نەماوە خۆم هەڵدەمە سەرت) دە وەرە پێش، لێم نزیك بەوە، جارێ وەختی ڕق و گلەیی‌و شتیتر نییە، ئیمشەو بۆ ئەوە نییە بە قسەی قۆر بەسەری بەرین، شتی ترمان لە پێشە، ئەوانی تر بخە قالبی سوحبەت، بێزاربوونی چی، تەرەماشی چی، بابە ئەوەی هەنووکە مەیلم لێیەتی بۆم جێبەجێ بکەی. هەرچی دەڵێی وا دەکەم، پەشیمانم، سەد جار پەشیمانم، من هەڵە بووم، پێی لێدەنێم ناپاکیم دەرهەق کردی، بەس تۆ ڕازیبە، هەرئێستا بۆت سەد جار وەکو جاران بە چۆکدا دێم، خۆم وەکو جاران لێ دەکەمەوە، داشێ‌دامە چۆنە وام هەڵسوڕێنە. چیت دەوێ وادەکەم. بەڵام وەرە با هەندێ هەڵتپێشێوم. وا دەمم ئاوی کردوە، سۆزگ بووم کچێ تۆ خۆشی، لەزەتی دنیاش هەموو وا لە جەستەی بەلورینت کۆ بوتەوە، هەقمە بۆت شێت بم، ئەوانی تریش هەقیان بوو، بریا کارو ئەنجام بە جۆرێکیتر بەم شەوەی دەگەیاندین، نازانم چ مەرەقی تەنهایی‌و گۆشەگیریت گرتبوو، رەبەنایەتی چی‌و دوورکەوتنەوەی چی. ئێئێ بابە هەموو شتێ تۆ دەتگوت: ڕاستە، تەنها بە دەمی خۆت بڵێ شووت پێ دەکەم، بەم جۆرەی هەنووکە نا، بەوەی جاران داوام دەکرد. ئەمە بۆ ئاورێکمان لێ نادەیتەوە، قورم قەپ ڕووی لەولا کردوە، وەختە شێت بم، دەشتێ بڵێ، سبەینێ کە هاتین وا نەبوو، نازانم بۆ لەوەتەی هاتووینەتە ژوورێ، یەکسەر گۆڕا، ئاخۆ بیر لە چی بکاتەوە، لە دنیایەکی ترە، تۆ بڵێی ئیمشەویش وەکو جارانی لێنێتەوە، نا، بابە، نا، تازە ژن و مێردین، هەر منی هەیە، خۆ ناچێتەوە لای باوکی، حەدی چییە، ناوێرێ، چما بچێتەوە نایکوژێ، تەلاقی نادەم، بچێتە پەرەکەی ئاسمان، هەموو شتێکمان براندۆتەوە، ئەو پەشیمانە لەو هەڵس و کەوتانەی پێشان دەیکرد، خۆی گوتی: هەنووکە شوو کردنم لا ئاساییە، جاران دەترسام، بەڵام پاش ئەوەی تاقیم کردەوە، بیروارام گۆری. ئافرەت بۆ شووکردنە!!

لە کوجەتۆ، کونوتو، نازانم چی، دیکورا، دیکاردۆ دیکۆرت نازانم کێ پەشیمان بیوە، گوتی: چیدی‌ناوێ ئەو فەیلەسوفانەی مێشکیان کاس کردبووم ناهێنم، (شووکردن تاوان نییە) منیش ئەمەم دەویست، گوێی خۆم گوێم لێبوو وای پێگوتم، دەبا هەنووکە وا ...زیك مەبەوە، پەنجە لە لەشم مەخشێنە، ناهێڵم کە...ڵ لێم نزیك بێتەوە، ئاوەگل دەبم، با بچم هەندێ بیگوشم ئەوجا چی دەڵێ با بڵێ، تازە هیچی پێناکرێ، من هی خۆم کردوە، تازە با هاواز کا بەچی دەچێ، ئیمشەویش بای باڵی خۆم دەدەم، تا مر دەبم دەمی تێ دەنێم، چۆن دەتوانێ سەرپێچی بکا. ژن و مێرد ئەی بۆچی ژن و مێردە، حەرامیش نییە مێردی ئەوم، ئەوەتا بەتەنێ لە ژوورێکین، کوێم بوێ دەست لەوێ دەدەم، لە بنی پێی تا تەوقی سەری مولکی منە، پەنجەی پێدا دەخشێنم، لە جیاتی جارێ، سەد جار دەیلێسمەوە، ماچی دەکەم، سەرپشت،

لەسەر زگ، چۆنم بوێ وا دەکەم، قبول بکاو نەکا ئەوەیە، با بچێ سەری لە دیوار بدا، وای برا خۆشە، خەریکە لە خۆشیان دەبوورێمەوە، نازانم نە پێبکەنم نە هەستم سەما بکەم، ئەگەرچی جارێ زووە بەلام من تەنگاوم. کێچ کەوتوتە لەشم، با لێی بچمە پێش. تەماشا تەماشا، بزانە ئەو قژە قاوەییە جوانەی، شەوق دەداتەوە، ئەوە بە چی وای لێکردوە؟! روخساری لەگەڵ مانگ شەر دەکا، ئاخۆ چ خۆشییەکە دەست لەناو ئەو تالەموانەی بێنیو بیەی، چ لەزەتێ لە مزینی لێوەکانی بچێژی؟! هەنووکە سەرم لەسەر ئەو هەرمێیانەی سەرسنگی نەبوایە، هەر لەوێ تا مردن خەوم لێ کەوتبایە، هیچی ترم ناوێ، لەوێشم بشارنەوە، گۆرێکی بچووکم لەوێ بۆ لێدەن و لەوێم بشارنەوە، پری دەمێ چۆنە، قابیلە چ دەقەومێ، حەلاڵی خۆمە، بە دەفتەرو قەلەم وا نووسراوە، تۆ بلێی بهێلێ لەوێ پشییە خەوێ بکەم! با جارێ ئەوێ بمێنێ، جارێ شتیتر لە گۆرێیە، بەشی ئەو زۆری ماوە، تەمەنێکی دوورو درێژە، چ زۆریش شەو زۆرە، جارێ تەنیا لێی نزیك دەبمەوە، با ئەوانی دی بمێنێ، بەڵکو هەر بەتەواوی لەگەڵم ئاشت دەبێتەوە، تۆ بلێی رازی بێو بتوانم باسی پیلانەکەی بۆ بکەم! یا تۆ بلێی خۆم بۆ شتیتر هەڵگرم و تام و لەزەتی لەشی لەبیر بکەمەوە! کورە وەڵلاهی وابزانم پێم ناکرێ، ئەوا ئەمن لەسەر ئاگر راوەستاوم، پێم ناکرێ، خۆم پێ راناگیرێ، هەر ئێستا بێ سێودوو دەیخەمە ژێرە خۆم و تا مر دەبم دەمی تێ دەنێم، هەر ئەو هەوە، ئەویتر هەمووی فشەیە، ئەدی بۆ چیم هێناوە، تا بۆم بوو خەریکم بەو ژیانم لەسەر دانێم، ئاخر بە کەراتی نابێ، هەوەل جار ە قسەی خۆش دلی رازی کە، بیدوێنە، قسەی عەجایبی بۆ [illegible]م، بە پێکەنینی دێنم، کە زەوقی بۆوە، ئەوسا هەمو[illegible]ئاسانە، خۆ بە قسە نییە، داوای لێبووردنی لێدەکەم، قابیلە نەم بووری، جا بۆ نەم بووری، نەبوتە ژنم؟ من پیاوی ئەو نیم؟ هەموو ژیانی لەگەڵم بەسەرنابا؟! بۆیە پێویستە بمبووری، لێم دەبووری دەیبوورم، بمبووری باشترە، دەیبوورم باشترە، لێی دەپارێمەوە لێم دەپارێتەوە، وەکو جاران سوجدەی بۆ دەبەم، بابە پەشیمانم، نازانم بۆچی هەندێ جاران خۆم زۆر بێ هێز دێتە بەرچاو، بێهێز دەبم، وا دەزانم هەر لەسەر دنیاش نیم، لەبەر ئەو پارچە زێرە بچووك دەبمەوە، کە لێی دوور دەکەومەوە خۆم بە گەورە دەزانم، بەلام کە تەماشای دەکەم بەردلم دەگرێ. ئاخر لەوەتەی هاتووینەتە ژوورێ، خۆی لێم گرتوە، قسەم لەگەڵ ناکا، بۆ دەرمان ئاورێکم لێ ناداتەوە، تەنیا لە ژێرەوە لێم مۆر دەبێتەوە، لێی دەترسم، وەکو جارانی لێبێ. بە فیزەوە لەگەڵم بجوڵێتەوە، لەژێر کەوتنەکەی پەشیمان بێتەوە، بەزمێکی ترم پێ بکا، کە لێی وورد دەبمەوە، وەکو پێشان لەبەرچاوم دەبێتە تەلسمێکی سیحراوی، قفل دەدرێتەوە، خۆشم لە ژێرەوە دەبینم، هەست دەکەم من دۆراندوومە، ئەو لە سەرەوەیەو من لەژێرەوەم.

* * * *

«پیاوەکە» بە ترسەوە چوە پێش، لە تەنیشت «ئافرەتەکە» دانیشت، ماوەیەك کەلەباب ئاسا بە دیاریەوە هەڵتروشکا. زمانی بوە تەلەی تەقیو، نەوێرا بلێ لەل، بەلام ئافرەتەکە لێی دوور کەوتەوە، کشایەوەو رووی بەرەو ئەو دیو وەرگێرا، هەر ئێستا زۆرانبازیەکە دەست پێدەکا، لێدانی دلی پتر دەبێ، رەنگێ دێنێو رەنگێ دەبا، بیر لە چۆنیەتی شالاو بردن و راوەشاندنی چەقۆکەی ژێر دۆشەکەکەی ژێری دەکاتەوە، مێشکی ماندووە، لە مێژە، چەند مانگێکە، لەوەتەی پیلانەکەی بەسەر سەپێنراوە، بۆ دەرفەتێکی وا دەگەرێ، تا گەیشتوتە ئیمشەو کوێرایی چاوی داهاتوە، ئیمشەو گرنگترین ساتە لە ژیانیدا، زیندووبوون و مردنی لەسەر پایەی ئیمشەو راوەستاوە، یا دەبێ شتێ بکاو بژی، یا دەبێ بمرێ، کە دەست وبردی کردو شالاوی بردە سەر، دەبێتە مرۆڤێکیتر بیرکردنەوە وەکو رەشەبا مێشکی دەهەژاندەوە، بینی لە ئاست بالای ئەودا لەنگەری بەستبوو، گوێی لە هیچ نەبوو، هیچی نەدەبینی، گوێی لە وورتە وورتی پیاوەکە نەبوو، چ دەلێو چ نالێ، لەدنیایەکیتر دەخولایەوە، «پیاوەکە» بێئاگا خۆی رەپێش دەکرد، بەردەوام دەمی دەجولایەوە، ئا لەم ساتەشدا ئافرەتەکە بە شلەژاوی رووی وەرگێرا، دەستی درێژکرد، لەژێر دۆشەکەکە چەقۆکەی کە هاتنە ژوورێ لەوێی دانابوو، دەرهێنا، خۆی سوراند، بە چاوی پر خوێن و تۆلەوە لە هیکرا رایوەشاند، یەك و دوو سەرسنگی کابرای گرتەوە، خوێن فرکەی کرد، چەند جارێکی تریش رایوەشاند، کشایەوە، خۆی گەیاندە بن دیواری لای دەرگاکە، پالی دایەوە، لێی راکشا، چاوێشی بریە لاشە گەوزاوەکەی ساتێ لەمەوبەر

بەخۆی‌و سەرکەوتنەکەی دەنازی‌و کەشخەی لەسەر ئەم لێدەدا، دەتگوت لە شەڕێکی جیهانی زۆر گەورە گەڕاوەتەوەو سەرکەوتنی ئەم ناوەی پڕکردوە.

تازە لە مردن ڕزگاری بوو و ژیانێکی نوێی بۆ خۆی ڕەخساند، دەمارەکانی مێشکی هێدی هێدی هاتنەوە شوێن خۆیان، حەسایەوە، هەستی کرد ئەو قورسایی‌یەی چەند مانگێ بوو لەسەر سنگی دانرابوو، لابردراوە، وایدەزانی زۆر سووك بووە، بەرەو سەرەوەش هەڵدەکشێ، ئیتر تەواو، کۆتایی بە شانۆگەریەکی زۆر تراژیدی هات. بووە پاڵەوانێکی مێژوویی‌تا لە داستانان[illegible] بکرێ. بابەتی وا ڕۆمان و چیرۆك و سەرگوز[illegible]ەی ڕۆمان نووس و شاعیرو نووسەرانە. با شتی لێ‌هەڵێنجن. وەڵامی ڕاستی بۆ هەموو ئەو وونانەی لە ئاستیان دوشدا دەما دوزیەوە، هەنووکە دەیتوانی وەکو دیکارت دووبارەی بکاتەوەو بڵێ: من جوان و پاك و بەهێزم، کەواتە هەم. بۆ گەورەیی خۆم دەژیم و، بۆ بوونی خۆم تێ‌دەکۆشم.

تازە ئاسودەو کامەران ئەو تەمەنەی ماویەتی بەتەنهاو بە ڕەبەنایەتی دەژی، لە کەس نزیك نابێتەوە، ناشهێڵێ کەسێ گەمە بە لەش و ئەندامەکانی لەش و بیروباوەڕەکانی بکا. بۆ چوونەکانی خۆی هەموو بە ڕاست دەزانی. بۆ جاری دوەم لە دایك بۆتەوە، پاك و جوان و پیرۆزە، وەکو بەفر سپی‌یە، وەکو منداڵ پاکە، وەکو گوڵ جوانە، چیدی بیر لە ڕیسوایی‌و بچووکی‌و بێ‌هێزیی دوێنێی ناکاتەوە، ئیمشەو مرۆڤێکە خاوەن ویست و کەرامەت و شکۆمەندە، ئیمشەو پتر لەسەر بۆچوونەکانی پێ‌دادەگرێ. ئیمشەو پاڵەوانی دنیا هەمووی بۆی بێتە زۆرانبازی خۆی پێیان ناگۆڕێتەوە. بە ڕقەوە سەرنجی ئەو کەسەی ڕۆژێ لە ڕۆژان خۆشی دەویست، ئەو کەسەی بە ڕوح خۆشی دەویست، دەدا. ئیمشەو دوژمنێکی زۆر گەورەیەتی، لە هەموو کەسێ پتر ڕقی لێ‌یەتی.

(بەو جۆرە نەبێ ئیسراحەت ناکەم، مێشکم ناحەسێتەوە، ڕێزو حورمەت و گەورەییم بۆ ناگەڕێتەوە، گاڵتەی بە قسەکانم دەهات. بە شێت و کەم عەقڵی لە قەڵەم دابووم، بێ دەسەڵات و هیچ لەدەست نەهاتوو، وایدەزانی پاش ئەوەی پیلانەکەی بەسەرمدا سەپاند، ئیتر تەواوە، خۆمم لەدەست داوە، ئیتر سەر هەڵدەگرم لاوشەو ڕووناکی هیوام کوێر دەبێتەوە، ناچار دەبم لێی بپاڕێمەوە، بۆ ئەوەی قبوڵم بکا، پێم ڕازی بێ. ئەویش وای دەویست، مەبەستی ژێردەستە کردنی من بوو، دەیوست وەکو ئامێر، بە پلاك، چ وەختێ بیەوێ پێم بکاو چ وەختێ نەیەوێ بمکوژێنتەوە، من پلاك و گلۆپ نیم، من مرۆڤم، هەست و بیرو هۆشم هەیە، هەروەکو ئەو هەموو مرۆڤەی سەرزەمین بیر دەکەمەوە، خاوەنی بۆچوونی خۆمم، لەگەڵ ڕاو ئارەزووی خەڵك یەك ناگرمەوە، حەقی خۆمە، بۆ بیمە لاپەڕەیەکی کۆپی کراوی یەکێکی‌تر، بۆچی کت ومت یەکێکی‌تر بم، هەموو کەسێ لە ژیان باوەڕی بە شتێ هەیەو لە پێناوی‌دا تێ‌دەکۆشێ، هەوڵ دەدا تێیدا سەربکەوێ، لەوە پترم نەکردوە، مافی کەسم نەخواردوە، تەنها ویستومە چۆنم دەوێ وا بژیم، خەڵك چ کاری هەیە، هەقی چی‌یە، من نامەوێ شوو بکەم، کاتێ یەکێ بەنیازی تەماشام دەکا، کانیاوی ڕقم هەڵدەستێ، حەزم لێ نی‌یە لە پیاو نزیك بمەوە، دەمەوێ دوور بم، دەست گەمەو گاڵتەم پێ شتێکی دوور لە حورمەت و ڕێزە، دەمەوێ تا ماوم لە ژیان بە پاکی بمێنمەوە، باوەڕم بە پاك بوونەوە هەیە، نامەوێ کەس پەنجەو لەشی لە لەشم نزیك بخاتەوە، هەتا بە تۆقەکردن شەرم دامدەگرێ، کە یەکێ بەم جۆرە دەبینم یا شتێکی لەو بابەتەم گوێ لێ دەبێ بێ‌ئارام و وەڕس دەبم بۆیە تا پێم بکرێ لەم جۆرە باس و بابەتانەی دەربارەی ئەم شتەن دوور دەکەومەوە، حەزم لێ‌یە دوورە پەرێز ڕاوەستم، لەویش وا گەیشتبووم، دەمزانی بۆ ڕابواردن و لەزەت وەرگەتن منی دەوێ. پێش چەند ساتێ ئەوەم لە چاوی دەخوێندەوە، دەمزانی چ شتێ لە مێشکی دەخولێتەوەو بیر لەچی دەکاتەوە، چاوەی پڕ شەه[illegible]ت بوو، بەڵام خەیاڵی خاو بوو، مەگەر بمرم!

قەپرغە ئەستوور، سەگی برسی[illegible]ی، جاران کە مرۆڤ بوو خۆشم دەویست، وام زانی فی[illegible]ـیە، بەڵام نەمزانی گورگەو لە پێستی مەڕ خۆی شاردۆتەوە، ئاخۆ قوڵی چەندانێکی تری بەم جۆرە بڕیوە. لای خۆی گوایە خواپەرست و پاك و خاوێن و باوەڕی بە دوا ڕۆژ هەیە، بە قسەی لووس هەزارکەسی‌لەخشتە دەبرد زمان لووس و درۆزن، دەتگوت لەگەڵ شەیتان پەیمانی بەستوە، ڕێ لە خەڵك وون کا، بیانخاتە ناو قوڕو چڵپاوو چاڵیان بۆ هەڵکەنێ، خۆی بە دکتۆر «فاوستی» «گۆتەش ناگۆڕێتەوە، تۆ بڵێی دکتۆر «فاوستی» نەخوێندبێتەوەو کاری تێ نەکردبێ. ئەدی بۆچی زۆر

شتی وەکو ئەو دەکرد، من کاری تێنەکردبێ، ئەدی بۆچی زۆر شتی وەکو ئەو دەکرد، من وای بۆ دەچم نهێنییەکی زۆر گەورەی لەبن سەردا بوو، بەڵام حەدی چییە دەگاتە ئەو، پیاوێکی وەکو «فاوستی» زاناو بلیمەت، بێمێشکێکی ئەو ئاسای تێنەگەیشتوو، بە خزمەتکاری بەردەرگای ئەویش شایان نییە، پیس و چەپەڵ، هەر ئەوەندە قسە بهاتبایە سەر خۆشەویستیو خواپەرستی، بە قسەی لووس و زۆرزانیو هەزارەها سەرگوزشتەی ئەفسانەییو پر خرافیان دەیخستییە سەر ساجی عەلی.

(ژن و پیاو لە سەرەتاوە یەك جەستە بووینە بەڵام پاشان بێویستی خۆیان لێك دابراون، بۆیە هەنووکەش بەدوای یەك دەکەرێن تا ببنەوە یەك)

وا دیارە بە مشار لێك کراونەتەوە، خۆ تەختەو بزمار نین پێك وە بنووسێنەوە، مُن نامەوێ میخ بەندم بکەن، لەخاچی ژن و مێردایەتیم بدەن، با ئاوەگڵ نەبم. بۆچ پۆخڵەواتیو هەراوهۆریاو خراپی چەندەها ساڵ بەسەر خۆمدا بڕێژم، من ئەوە ناکەم، ،خۆم بەشتێ نابەستمەوە باوەرم پێی نەبێ، من ویستم زۆر جیاوازە، لەگەڵ ویستی خەڵك کەم یەك ئەگرێتەوە. برینداریش بکرێم درەنگ برینم سارێژ دەبێ، یەکێ خراپەیەکم لەگەڵ بکا بە تایبەتی خراپەیەکی لەو جۆرەی ئەو لەگەڵی کردم، لەبیرم ناچێتەوە، نەفامی گێل و وێل، مرۆڤ هەیە شتی وای لەگەڵ بکرێ لە پێناو تۆڵە سەندنەوە خۆشی لەناو ببا تەقەی سەری دێ، ئاخر زۆر شت هەن لەبیر ناچنەوە. راستە هەندێ شت هەن وەکو بلقی سەرئاو زوو پەرت و بڵاو دەبنەوە، زوو لە بیر دەچنەوە، بەڵام زۆریتر هەن مەحاڵە، چونە هەتا ئێسقان شۆر دەبنەوە، ژیان تاڵ دەکەن، بۆیە پێش ...ەی چەقۆکە راوەشێنم، خۆم بە هیچ نەدەزانی، زەلیل و ...ی و بێدەرەتان، رقم لە خۆم دەبۆوە، بەڵام لەوەتەی لاشەکەتم خەڵتانی خوێن کردوە، وا خەریکە لە خۆشیان قاقا پێدەکەنم، برینم سارێژ بووە، سەمای سەرکەوتن سازدەکەم، با هەتا نەتوییوە، بمبینێ شتۆ ئادەمیزادی خاوەن ویست و گەورەو بەهێزم، با بزانێ شتۆ سەما دەکەم.

* * * *

ئافرەتەکە هەڵدەستێو لە جێوە دەکەوێتە هەڵەکە سەما ماوەیەك لە جێوە سەما دەکا پاشان بەرە بەرە لە لاشە گەوزاوەکە نزیك دەکەوێتەوە، ماوەیەك دۆشدادەمێنێ، پاشان بە دەوریدا دەسورێتەوە، ئەم دیو ئەو دیو دەکا. رادەوەستێ، بەووردی، بە رقەوە لێی وورد دەبێتەوە، قاچێ بۆ پێشەوە، هەتا سەر سنگی، دەیهێنێتەوە جێی خۆی، ئەم بەرو ئەو بەری پێ دەکا، پێشەوەو دواوە، تەنیشتی، بە جۆرێکی تر، ئەندامەکانی لەشی دەهەژێنێتەوە، بازەدا، خۆی خوار دەکاتەوە، لیوی دەجوڵێنێتەوە، بێ مۆسیقا، لەسەر نزمی ئیقاعێکی شێتانە ئیقاعی دل و دەروونی، جوانتر جوولانەوە بە پانتۆیم نیشان دەدا، بالیەیەکی سەیرە، سەمایەکی سەرەتاییە، لە شێوەی سەمای هیندیە سورەکان، باڵێی هاوچەرخیش هەربەم جۆرەیەو بەم شێوەیەش هەست و نەست دەردەبرێ، ویستێکی پۆڵاینە، هەولدانە بۆ مانەوە، بێئەوەی ماندوو بێ، گەرمترو بە جۆشتر خۆی هەڵدەدا، سەمای ژیانێکی نوێیە، «زۆرباش»کاتی خۆی بەم جۆرە هەست و نەستی خۆی بەرامبەر ژیان و لەزەت وەرگرتن و خۆشەویستی ژیان دەربریوە، ئێمەشەو چەند بەختەوەرم، لە جاران پتر خۆم بە گەورەو بەرز دەزانم، من پاك و پیرۆزم، کەواتە هەم، ئەوەی پاك و جوان بێ پیرۆزیشە، وەکو کلۆی بەفر سپییە، ساف و سپی وەکو گەوهەرە، ئەوەی دەیەوێ با عاشقم بێو بۆم بسووتێ، بەڵام لە دوورەوە، با لێم نزیك نەبێتەوە، مەحاڵە بهێڵم یەکێ پەنجەم لێبدا، با عەنتیکەبم، من وا بیر دەکەمەوە، خۆشەویستی تەنها بە روح، ئەوەتا ئەوەی رۆژێ لە رۆژان لێم نزیك بۆوە چی لێهات، ئەو ناپاکییە نەبوایە نەیدەتوانی لێم نزیك بێتەوە، نەمزانی چ شەیتانێ چووە بن باڵی، وای کردم لەبەرچاوی خۆشم بکەوم، وەرە بەشەر تۆ ئەوها گلاوو پیس و نەگریس بی. من هێندەی لە خۆم دوور دەخستەوە، ئەو هێندە پتر پێی دادەگرت. بۆیە لەژێرەوە کەوتە داودانان، چاڵێکی قووڵی بۆ هەڵکەندم، وەکو کوێرەش کەوتمە ناوی، بەناو قورو چلپاودا نقومی کردم، ژیانی لێ تێك دام، بێزاریو بێ ئۆقرەیی تا بینەقاقام هات. ئاخر من رقم لەو کەسەیە بیر لە شووکردن دەکاتەوە، ئەو کچەی باوەرێکی تری هەبێ دوژمنمە، ئافرەت بێشووکردن پیرۆزە، شووکردن مردنە، خوێن هەڵدەمژێ، مرۆڤ دەتاوێتەوە، ئاگای لەخۆی نابێ، وەختێ هەرهێندە دەزانێ پیر بووەو ئەوساسوێ بوونەوە پارە ناکا، مخابن نییە مرۆڤ زوو پیر بێ، با شوو نەکا زوو پیر نابێ، پیر بوونی دوا

دەکەوێ.

من بەفرێکی سپیم. گوڵێکی جوانم، من پیرۆزم، بەهۆی منەوە شاخ و کێوو ئەو بستە خاکەی بەسەریدا رادەبووورم بەهادارو پیرۆزە.) کەم کەس بەم ووتانە رازین، دەیانگوت: مرۆڤێکی بە فیزو روح گەورەیە، خۆی بە زل دەزانێ، هاوتەمەنەکانم زۆریان رق لێم دەبۆوە، با رازی نەبن و رقیان لێم بێتەوە. تازە دنیا بە هی خوم دەزانم، پەشیمان نیم لەوەی گوتومەو لەوەی ئیمشەو کردومە، بەدەست خۆم نەبوو دەبوایە وابکەم. بە تێگەیشتنی خۆم من راستم، تاوانم نەکردوە، خەڵك چی دەڵێن با بیڵێن. من هەقم، ئەو ناهەق بوو، تاوانبار، پ[illegible]کور، [illegible]ەرە خۆرە، من راستم، کە واشم کردوە شتێکی پال[illegible]انەم بە ئەنجام گەیاندوە، بابەتی گێرانەوەیە، با بیگێڕنەوە. با بەو شتەوە بناسرێم، ئەوانەی گوێم بۆ شل دەکەن. جیاوازم دەکەنەوە لە خەڵکی ئاسایی ئەوا من ڕێم خۆش کرد. با ئەوانەی وەکو منن خۆیان بدۆزنەوە، با خەڵك خۆی بدۆزێتەوە، ئەوەی لە گەڵیشم نییە، با پیرۆزبایم لێنەکا. بە نەفرەتیشیان رازیم. گرنگ نەمهێشت ویستم ژێر بکەوێ. پێی بەرز بوومەتەوە، لە جاران پتر شانازی بەوە دەکەم خاوەن بیروراو ویستێکی پۆڵایینم، لە خەڵکی ئاسایی جیاوازم، خۆم بە مرۆڤێکی بەڕێزو حورمەت دەزانم، لەژێرەوە نیم. دوێنێو پێرێ وابووم، ئیمشەو بەرزم، رەزا سووکم هەوڵم داو بەدوای خۆم گەرام، خۆم دۆزیەوە، هەنووکە دەزانم من کێم و بۆچی هەم. خەلکیش وەکو چۆن خۆم دەناسم ئەوها دەمناسێ. ئەوەی نەزانێ کێیە لە ژێرەوەیە، بێهێزە، سەرناکەوێ تا خۆی نەدۆزێتەوە.

با وەکو من بێ، ئەوا من خەریکە بەرەو ئاسمان دەفرم و لەسەرەوەش تەماشای ئەوانەی بێتوانان دەکەم، هەنووکە هاوار دەکەم با بێن بۆیان بگێرمەوەو پێیان بڵێم من گەورەو بەرزترم، با ئاشکرا بێ پێم خۆشە. بڵێن: تاوانبارێکی نائاساییە. سوبەرمانە. ئاخۆ ئەو چۆن خۆی دێتە بەرچاو، گەورە، بچووك. نەء ئەو گەورە نییە. بچووکە، زۆر بچووك، لە دەنکە گەنمێ بچووکتر، جاران پێش ئەوەی ناپاك بێ، نەبەرچاوم گەورە بوو بەلام ئێستا لە هیچ هیچترە. خۆشم ناوێ. ژیانم خۆش دەوێ. بۆیە خۆم نەکوشت، زۆر جار بیرم لە خۆکوشتن کردەوە. بەلام لەبەر ئەوەی تاوانبار نەبووم، ژیانم لا پێویستتر بوو، چونکە ژیان خۆشە لە هەر کوێیەك بێ، قوون دەرگایان بکەوێ، ناخۆشترین جێ، کوێی دەڵێن دەچم، سیبریا، ئەفریقیا، دانی پیادەنێم، زیندان زیندان، بەندایەتی لەوە خۆشترە، لەژێرەوە حەسرەت و داخ بمکوژێ، ژوورێکی بچووك، بێدەرگا، پەنجەرەی تێدانەبێ، باروبەرەکەی دوومەتر بێ، با ساپیتەی زۆر نزم بێ، هەر ئەوەندە بێ کە بتوانم خۆمی تێدا بجووڵێمەوە، تەنها با بتوانم بە پەنجە سەرو قژو روومەتم، ئەندامەکانی لەشم بەسەر بکەمەوە. بۆچ وا سەیرم دەکەی مۆنی ناپاك، سەگسار؟ بەزەیشم پێت دێتەوە، خۆ من وەکو تۆ نەگریس و ناپاك نیم، وەرە دانی پیا بنێ کە ناپاکی، دانی پیا بنێ کە بچووکیو لەژێرەوەی، بڵێ تۆ بەهێزو پاك و پیرۆزو جوانی، ئەوا سبەینێ زۆر بەرێزو حورمەت دەتشارمەوە، بەشداری لە کۆرەوی شاردنەوەشت دەکەم، لە زیندانیش پرسەت بۆ دادەنێم. ئەها چەند گەورەم، چی، ئێ، گوێم لێ نییە، ئەوەم پێ خۆشە، باشە کوێت دەوێ، کام گۆرستان تا لەوێت بشارمەوە، منگە منگی ناوێ، ئەگەر وانەکەی لێرە بکەوە، من وا دەرۆم و تازە تۆ نەماوی، زۆرت نەماوە، هەر ئەوەتە دەجولێیەوە، من دێم هەڵتدەگرم، دەتبەمە سەر سیمەکە، دەتەوێ ئەگەر بەربووم بێمە سەر گۆرت، باشە دێم؟!

(ئاخ خەریکە دەمرم، ئێرە کوێیە؟ من لە کوێم؟ ئەو ژوورە بۆچ وا لەبەر چاوم تاریك داهاتوە؟ ئەی ئەو شتانە چین وا لەبەر چاوم دەجولێنەوە؟ وەرە پێش، لێم نزیك بەوە! تۆ لە کوێی؟ کوا ناتبینم؟ سەیرە، ئەو خەڵکە بۆچ وا سەما دەکەن؟ زەماوەندی کێیە؟ پرسەیە؟ بۆ کێ مردوە؟ من یا تۆ!! ژن بۆ کێ دێنن، جا توخوا ئەوە چییە سەمای تێدا بکەن!! ژووریو شاییان نەگوتوە؟! برۆنە دەرێ، گۆرە[illegible]ی بەردەمی ماڵی باوکم جێیەکی زۆر باشە، راوەستن من[illegible]دێم، شایی خۆشە، زۆرم حەز لێیە هەڵپەرم، هێشتا ماند[illegible]بوویمە، بۆ من چیم لێهاتوە؟! راست دەکەی ئەو خوێنە...؟

لاشەکە بەرە بەرە خاودەبێتەوە، هەردوو دەستیشی بەم لاو بەولادا شۆر دەبێتەوە، ئاوزینگ دەدا، «ئافرەتەکە» دەکشێتە دواوە، زۆر دوور دەکەوێتەوە، جارێکیتر پشت بە دیوارە رەق و تەقەکەی جاران پشتی پێدادابوو دەدا. ئەوسا بە چاوی ئەبڵەقەوە دەروانێتە لاشەی ئەوەی ساتێ لەمەوبەر، خەونی بە باوەشێکی نەرمەوە دەبینیو بە زیندویەتی خۆیەوە دەنازی.

مانگی حوزەیران ١٩٨٦